

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{6}{11}$ (Junius 11-dikén) 1831

Spainyolország—Frantziaország—Nagybritannia—Belgaország—Németország—Burkusország
Lengyelország—Muszkaország—Horvátország—Nzti. Társalkodó 24-dik Szám.

SPANYOLORSZÁG

Mádrid, máj. 9. — Minden parancsolat, mellyeket a' mi' országlószékünk kibotsát, es minden készület, mellyeket titkon és nyilván teszen, oda mutatnak, hogy Frantziaorzággal akar háborút indítani, vagy legalább ellenséges magafitogtatásával azt ijjesztgetni. Mindféle gyakoroltattja a' királyi önkénteseket, és 60,000 embert akar a' pyrénéumokra kiállítani, kiknek 40 ezere Cataloniába, 20 ezere pedig Navarrába költözne.

FRANTZIAORSZÁG

Páris, máj. 17 — A' tegnapelőtti katonaviségálatnál sok nemzeti gárdista, a' kir. Ordonnance ellenére, a' nélkül hogy az esküt letette volna, viselte a' Július-ékességet. — Máj. 18 — Egy, tegnapelőtti Lille-ből érkezett telegráphi tudósítás szerint, Leopold Printz nem vette volna fel a' belga koronát; de a' Regens, mindjárt ezen tudósítás' vétele után, össze hívatta Ministeriumát 's azt végezte, hogy Maestriktot nyomon támodják-meg, és kezdjék-el a' háborút Holland ellen, mindenfelől. Belliard Generálnak, a' frantzia Követnek, minden ellenkezése híjjába' volt. Sebastiani Úr szörnyen békételenkedik Belgium' magaviseletén, 's meghatározta magát, hogy, ha a' Hollandusok nyerni találnának, nem fog a' dologba avat-

kozni. Egy, Londonból ma érkezett hivatali írás kétségesse teszi még a' Leopold Printz' dolgát, mellyet a' belga országlószék bizonyosnak tart. — Valóban igazi komédiássá teszik ezt a' Printzet. — Nyúgotról ismét szomorú tudósítások érkeznek, de, semmi nyomos. A' Chouan-ság' kellőközepe Choletnél van, nem messze a' Vendée-hoz. — A' Károlyista Journalok pénzt gyűjtenek egy emlékpénz' veretésére, a' Bourmont ütszéletére. Nints Lamarque.

A' Courrier Français ezt mondja: "A' nyúgoti Journalok mind azon Departementek' lakosainak tünődéseikről beszélnek; azt hirdetik, hogy Morbihanban 15 Helység lázzadásban áll, hogy 4 katonát és egy Strásamestert megöltek a' lineakatonaságból; hogy Vendée-ban, Diot, 60 -- 120 emberből álló tzimborasággal, bandával tekereg a' tartományban, a' falukban 's árendás majorokban hál, és hogy ötöt üzik ugyan, de, nem érik-be. Ezek a' rögtöni jelenetek, ezek a' rendetlenségek, sok Departementekben, közrettegetést szereznek; mindenütt bosszúságot támasztanak azok. Mindenfelől erős különös rendszabásokat kívánnak, hogy a' jó pölgárok, ha szükséges lenne, erővel is vissza jussanak a' békében-élésre. Az országlószék azt gondolta ekkor, hogy

kedvezéssel kelljen velek bálni, — amnestiával kínálták őket: de ezt, kitsúfolva vetették vissza. Azt is reménylették, hogy a' régi sinecurákat (érdemetlen pensiókat) tovább-is folytatják a' Civillistából. Sőt inkább, kárt tett ez a' kedvezés; fegyvert szereztek a' pénzen, a' Nemesek, gyámolgatják a' Chouanokat, a' Plébánosok kurutz-járást (keresztjárást, Kreutz-zug) prédikálnak a' K é k ellen. Nagy oktalanság volna, nem venni elő minden lehetséges eszközöket a' felkelés ellen. Ha a' belső (pólgár) háborút el akarják kerülni; úgy, keményen kell magokat elébb mutatni: lehet azután, kegyelemhez-is foljamodni. Minden esetre szükséges az égést úttjában meggátolni. A' nyugoti Departementek' lakosai, patrioták; de, segítséget kívánnak ök az országlószéktől; a' mit őtőlök nem lehet tovább elhúzni.

NAGYBRITANNIA

London, máj 14. — A' mai Court-Journal a' hadi-hajók neveit, melyek a' Codrington vice-Adm. és Parker Contre-Adm. fővezérseggek alatt eggyesülve indulnak a' tengerbe, ezek:

Caledonia	120 ágyús,	V. Ad. Codrington
Prince Regent	120	C. Adm. Parker
Britannia	120	Kapit. Johnstone
Asia	84	Parker
Revenge	76	Hellgar
Wellesley	74	Rowley
Donegal	76	Dick
Talavera	74	Colby
Durham	50	Pigol
Alfred	50	Mansel
Dublin	50	Townshhead
Stag	46	Trowbridge
Curaçao	50	— —

's ehhez szerkeztetett számú apró hadi-hajókkal egygütt. — Hova, minek és mikor indul-ki ez a' hajósereg, tsak úgy tudja a' Közönség, valamint a' múlt ta-

vasszal már találhatta vólt, hogy mintha a' keleti tengerre készülné egy hajósereg. — Más hír most az, hogy ehhez a' nem megvető tengeri erőhöz Frantziaország is adna egy hasonló erőt: 's akkor ki lenne az, a' ki a' nyelvét meg merné mozditani a' planum ellen? — Ez a' nagy készület, sokkal-inkább mutat mindennelköz békességre, mint-sem háborúra; és alig-ha ki nem találta az, a' hajóseregek szándékát, a' ki azt állítaná, hogy az, a' fekete-tengerre fog menni. — Angliának az ereje főképpen a' fa-várakban áll; melyek minden más Hatalomnak, minden órán szmszédjaivá tudnak lenni. Sokat tett az a' pohár elkészönés, a' hogy tegnapelőtt a' Lordkantzler egy vendégségben azt legelőször elkészönte, ezen szokott elkészöntés helyett: "A' földi és tengeri erő' egységéért", ezzel itta-meg a' poharát: "A' tengeri és földi 'sat. Szörnyű helybe-hagyással vették ezt a' tserét: mert a' hadsereg, soha-se lessz Angliában popularis; 's reménylik is annak nagy megkevesebbítését (reductióját). Sok költségkiméllés lessz ez: és hogy a' hadsereg, sok tekintetben, tsak azért van Angliában, hogy a' nagy és fontosabb familiák' ifjabb fiai a' Státus' költségén tartassanak. — A' szörnyű kiterjedésü Eszakám. Eggy. Státusokban, tsak 6000 rendes katonaság van, 12 milliónál több lélek között; mikor a' feszes-földü Európában egy maroknyi tartományban is több van annál: hanem, amott a' minden órára kész népkatonaság' több 1 milliónál — minden költsége nélkül a' Státusnak.

A' Devonport Telegraph (Híradó) ezt mondja (a' D. Mig. elégtételei közzül egygikre): "Verissimo, egy a' D. Mig. creaturái között, és feltételtelen teljes hatalma van, mindenkit (akarkit) tettzése szerént megfogatni. Ha bár kimozdított is ő' hivatali állásából; még is mind-

járt betette öt D. Mig. egy igen jövedelmes hivatalba Háza' kormányozásánál.

A' Courier ezt beszéli: "A' Királyné udvari-társaságában, máj. 11-dikén, midőn a' megkülömböztetett személyek a' thronus előtt hirtelen elshantak, és Brougham Lord is meghajtotta magát, azt monja neki a' Király, felszóval: "Mylord Kantzler, nem sajnálja-é az Úr fáradságát erántam? Nem sajnálja-é az Úr a' Bírakat és egynehányat az elsőbb Szószóllók-ból megkérni, hogy velem ebédeljének? Válasszon napot az Úr, a' melyik tettzik, tsak ára kérem, hogy ne halasztódjon sokára." Úgy-ot mondván Brougham Lord, meghajolt s elment.

BELGAORSZÁG

Az Independant azt mondja: "Egy, Antwerpenből jött utazó azt állítja, hogy a' Hollandusok kiütöttek volna az éjjel (a' fellegvárból) és elvették Lörintzvárat. Ez az eset rendkívülváló mozgást okozott Antwerpenben, és ma-réggel ezen bástyán lobogott a' hollandus zászló."

NÉMETORSZÁG

Frankfurt, máj. 20 — Egy rigai kereskedő-levél szerént, nintsen ott végebossza a' muszka katonaság' által-menetelének, kivált' apr. vége-olta. Melyből azt hozzák-ki, hogy a' felkelést nem sokára tenkre-tennék.

A' tegnapi Postával jött, és igen nagy siettséggel írt Levelek szerént Schmalkaldenből (Kur-Hessen), népzendülés ütött ott ki. Az okát, tsak jelentik, hogy a' katonaság' bemenetele által lett volna, s ére, azt a' jegyzést veti, hogy a' Levél elindulásakor, — verik-fére a' harangokat. Talán tsak foganatlan lárma, — utóbb fog kiszülni. — Leipzigban, nem volt rossz a' könyv-vásár, a' többi tárgyakhoz szabva. — Még is egyre tart az Amérikába kibújdosás, nyugoti Németországhól, kivált' a' Ménus' vidékéről.

Eppen tegnap ment 10 vagy 12 szekér ilyenekkel Bremenbe, a' hol hajóra ülnek.

BURKUSORSZÁG

A' mi' országfőszéküinktől, a' cholera't tekintve tett rendszabások, megérdemlik, nem tsak a' Burkusok', hanem az ő' minden nyugoti szomszédjok' helybehagyását és köszönetjét is, kik ezen védelmező óltalomnak hasznát-veszik.

A' Thiele Gen.hirdetménye, minte' végett kirendelt egyenes Biztosság' fejjé, valamint a' két Ministeriumé, az orvosi és politziai tárgyaké, kéntelenek mindenütt a' legnyugodalmasabb behatást szerezni. Lehetetlen nagyobb vigyázattal és szorgalommal lenni, mint itt az azt illető Státus' Felsőbségei e' dolognak megfelelték. Szerentsére, már most gyengült charactert mutat a' cholera Lengyelországban, és minden [dologhozértők' ítélete szerént, annak további kiterjedésében, mind-inkább vesztene erejében. — A' lengyel és litthói módosítások mind-tsak igen szűkök és bizonytalanok. Úgy gondolják — alkudozáshoz kezdettek volna, és ha bizonyos állításoknak hihetni, úgy, némely lengyel-fők, még a' magok' kezekre is hajlandók volnának a' magok' békességét megkötni. A' lengyel katonaság vitességét és vezérjeinek megkülömböztetett tántomait egyéberánt, az ő' saját ellensége is teljes igassággal megvalja.

Históriai tanításokkal mulatják most magokot a' mi' tanuló Ifjaink, az itteni Univerzitéson; melyben a' nagy Fridrikkel, mint Fejedelemmel és Hadvezérrel, úgy bannak, mint az Oskolamester az oskolásgyermekkel. Természettel, ezek a' tréfák legkissebb kissebségére sintsenek a' nagy Monarcha' méjj tiszteltetésének.

LENGYELORSZÁG

A' litthói és samogitai felkelés' Varóban nyomtatódott megvilágosítása, röviden: "Lengyelország felkelt s letette

a' civilizált embernemzet' bírószeke e-
 lébe a' fél száz esztendő' lefoljása alatt
 rajta elkövetett igasságtalanságot és sa-
 nyargatásokat: de még Litthó-szem kevésbé
 ditsekedhetik az ő' tövishől font mártir-
 koszorújával. Ez a' tartomány, Lengyel-
 ország' első elosztása-ólta már, politikai
 létének minden árnyéka nélkül a' musz-
 ka egyedüluralkodó' kezeibe szolgáltatva,
 csak kevés ideig örvendhetett a' tsalfa re-
 ménységeknak. Lengyelország panaszol-
 kodhatott törvényeinek és szabadságai-
 nak megsértésén; mert, meg voltak a-
 zok neki ígérve: de Litthónak, mint Musz-
 kaországhoz kaptoltatott Gouvernement-
 nek, legfeljebb-is csak az emberi bírt-
 okon (jussou) elkövetett erőszakoskodá-
 son volt szabad panaszolkodni; ámbár
 semmi igasságtalanság, semmi kény nints,
 melyet az meg nem kóstolt volna. A'
 muszka kiengeszteléseket megnépesítette a'
 litthói számkivett Ifjúság; a' státus' töm-
 lötzei szünetlenül nyelték-el Litthó' meg-
 különböztetett férlijait. A' varsói felke-
 les' szavára, egy pillantat alatt tündöklő
 lángal tört volna ki a' Litthóiak' szívé-
 ben a' hazaszeretnek soha ki nem a-
 lutt szikrája: de a' tapasztaltak' magok-
 meggondolása, lekötve tudta még tartani
 az Ifjúság' igen mérész buzgóságát. A'
 meggyőződés, hogy a' szét-darabolt nem-
 zet csak az Egységben élhet újjra meg,
 teheti magát függetlenné, 's létét bátor-
 ságba, — gyámolgatta a' birodalmot, hogy
 a' felfegyverezett atyafijak kezét nyúj-
 tanak a' fegyverteleneknek, és az újjá-
 születés' nagy munkáját kezdetétől-fogva
 egy-akarattal vezetik övelek. Azomban,
 változtak a' napok és hetek, a' szoron-
 gattatás, hogy minket örvendetes elra-
 gattatással várnak, elkezdett feljűlfordúl-
 ni; és nem sokára azután, az ellenséges
 hadsereg rohanása kétséget és kétséghe-
 esést hozott közinkbe. A' szerentsélen

Litthó kénytelenített a' sanyargatóknak
 kenyeret adni, kik azért jöttek, hogy az
 atyafi-népet gyilkolják, kénytelen volt ég-
 re-kiáltó követeléseinek eleget-tenni. Die-
 bits, Wilnaba-érkezésével, össze-hívta a'
 polgárokat; tyrannusi megvetéssel paran-
 tsolta nekik — utálva nyilatkozassák-ki
 magokat a' szent és közös dolog ellen,
 a' hívség' esküjét ismételjék, a' Tsászár-
 nak jótéteményeit köszönjék-meg; és
 örvendjenek azon reménységen, hogy a'
 pártütők nem sokára megbüntettetnek!
 A' Gouvernementek' Marsaljainál adres-
 se-javallatok küldöztettek széjjel, tele job-
 bági rabszolgaság' tsúszómászó beszé-
 deivel; 's meg volt parantsolva, hogy azt
 minden lakos nevében alá-írják, és hogy
 azt, mint szánt-szándékos kinyilatkoztatást,
 úgy nyomtassák- 's hirdessék-ki. Csak ha-
 mar azután elkezdett az atyafivér foljni
 a' hartzmezőn, és a' lengyel kardnak min-
 den diadalma, a' járom alatt nyögő tar-
 tományoknak azzal volt kijegyezve, hogy
 a' merges Autocrata nem mulatta-el az
 ügyefogyottakon, valamiféle kemény Ű-
 kás által, hosszúját tölteni. Az első osz-
 tájnal magához szakasztott Gouvernement-
 tek, melyeket az egyedül uralkodó Musz-
 kaországhoz vissza-esetteknek nevezett,
 megfosztattak a' litthói Státutumjustól;
 és régi muszka tartományoknak nevez-
 tettek. Mások, a' vilnai, grodnoi és bia-
 lystoki Gouvernement-en kívül-is, a' vil-
 nai universitás' körétől elszakasztattak és
 a' Charkowihoz kaptoltattak, elvesztet-
 ték a' lengyel nyelven-szóllás' szabad-
 tságát az oskolákban és minden tudomá-
 nyos intézetekben! A' magazinok építte-
 tése megrendeltetett, még-pedig oly'
 nagyban, hogy egyetlenegy Gouverne-
 mentből, 300,000 embert, egész esztén-
 deig el lehetett volna tartani; és a' meg-
 parantsolt recruta-szedés 500 lélekből 5-
 at, fenyegetett minket végre, minden e-

rónk' teljes elfogyásával 's magunk' elveszésével. Midőn ekképp' a feleslegi hatalom' terhével a kétségbe-esés nevedett; vizsgálatást hozott nekünk az országgyűlés' nyilatkozatása, azt ígérvén, hogy a' Lengyelek, "nem tennék a' fegyvert addig le, valamíg a' függetlenséget magoknak és attyokfijainak meg nem fogták hartzolni." Ezen időtől-fogva, ámbár az üldözések nevedtek, még-is erősebb volt a' reménység. Az újja-születés' köz és egyedülvaló reménysége egyforma ígésző erővel által remegvén a' valódi bazalfajak' minden szívét, most már szövetséget formált; mely a' mindenféle munkás spionozó-systema nyugtalan nyomozásai előtt felfedezhetetlen maradt.

A' Staats-Zeitungban az itt következő tudósítások vannak: "Lublinból írják máj. 6-dikán, hogy azelőtt egy pár nappal egy austriai Tiszt Kreutz Generálnak hírt adott a' Dwernicki' vissza-vonulásáról Galitzia-ba: rövid időn vissza várják odá Danwidoff Generált 4 dragonos-, huszár- és Kozák-regementel: által ment volna már ismét a' Bugon, Hrubieszownál. Lublinban ismét vissza állították az elébbi Tisztviselőket, Rostworowskit, mint Vajdaság' Elölülőjét, és Kossakowskit, mint Város' Elölülőjét. — Tegnapelőtt hozott be varsóba a' plocki lovasság 158 fogjot, kiket Chrzanowski Gen. Kock-ban fogott el; egynehány-Kozákat és 7, Kockban elvett reg. kápolnát. — Negyven egynehány, a' Muszkák által elfogatott fogoj katonáink, kiket Bialystokba vittek volt, szerentsésen vissza-szóktek, megszedvén őrzők' figyelmét. A' Sierawski Generáltól elvett jó-számú fogjaink-is, vissza jöttek. — A' Masurok' Hadnagya, Soldenhof Báró, kit Dembinski Gen. a' tudósításában bóltnak hirdetett, nem hólt-meg, hanem nehéz sebet kapván, muszka fogásba esett. — A' napokban érkezett ide

egynehány bajor Orvos: Antommacki Deis, a' Napoleon' valahai testorvosa, ki már Krakóban van, mahólnap megérkezik Varsóba, hogy a' sebeseken ő-is segíthessen.

A' varsói Journal máj. 15, ezt mondja: "Tegnap-ólta vissza-felé mozdult a' mi táborunk. Ugyanazon nap' történt a' mi' utógárdánk és a' Muszkák között, Kaluszynnál apró verekedés, valamint Pultusknál-is. Egynehány megsebesedett hoztak onnan ide be. Tudósításokat vetünk, hogy 6 nap-ólta, semmi terhes szerék nem érkezett Muszkaországból a' brzesc-i fő-országúton a' Diebits Marsal' táborába. Nagyon gyötrődik ezen az ellenség: talan ezen az oldalon-is megmarkolták a' mi' lithói és wolhyniai atyánkfiyai a' szabadság' zászlóját. — A' Muszkák mereül elpusztították Augustowban a' Pac (pátz) Gen. jószágát.

* Ugyanaz a' Zeitung írja Brodyból máj. 6-, és Lembergől 7-dikén, hogy a' Gouverneur' megérkezése után, a' Dwernicki seregére-nézve, az a' módosítás tétetett volna, hogy az, a' stanislawow-i és strigi-i Kerületbe menne, míg Bétsből meghatározott végzés érkezne annak sorsa-felől. Ugyanúgy várnak még egy felséges szozatot a' Rüdiger Generálnak kiadandó fegyverek eránt-is. Rüdiger, maga volt incognito Tarnopolban, és Fackh Obesternél, legalább azon 5 ágyú' kiadását sürgette, mellyeket őtölle Dwernicki Boromelnél vett-el, és a' mellyeknek elvesztését ő Monarchája előtt eltitkolni szeretné.

Máj. 15-dikén érkezett ismét Varsóba egy dánus, és a' párisi lengyel Biztosságtól küldött frantzia orvos. A' főváros Lázaretheiben, a' chirurgica operatiókban derék szolgálatot tesznek különösen az ág. Orvosok.

A' Generalissimus a' jendrzejow-i főszálláson ismét több napi parantsolatokat

botsátott-ki; mellyek között három, máj. 3-dikáról és 6-dikáról, előlépéseket az Obester-rangig, át-tételeket, betsületjegyek' osztását, és elbotsátásokat a' hadseregben, foglal magába, és 9 lapot tölt meg a' Státushíradóban. Egy negyedikben, mely 9-dikéről volt napszámolva, a' Masur-regementeket és a' lublini lovasságot, — újonnan rendbe-szedett katonaság — a' többinek, mint mustrát adták elő, mivel' azok az állandóságban és bátorságban, a' legrégebb regementekkel egyformák. — Egy Varsói Levél máj. 13-dikáról, azt mondja: "A' lengyel főszállás Sierock-felé indul ma és még tovább, Pultuskig akar menni. Úgy láttik, a' Muszkák az ő fő-erejekkel a' Bug és a' Narew között akarnak elő-nyomulni, hogy a' polcki vidékre jöjjenek — s azért fordult-meg mint feljebb mondók, a' mi' hadseregünk-is. A' muszka mozdulás oka, úgy láttik az élelembeli szükség és a' hadiszükségesek nem-léte, mellyeket Burkusországtól reménylenek, — mert tudnivaló, hogy Dantzígból és Thornból (két hajdani respublica) sok terheket vittek már nekik (?)."

A' varsói Híradóban híre van a' Witt Gen. és Chrzanowski Gen. között tett ütközetnek Kamionka és Lubartow között; de nem szöllanak rólla aprajában (részenként). — A' Kurír azt mondja, hogy a' tudósítás egész mozgások-felől, mind a' közel, mind a' távol fekvő muszka katonák között, megbizonyosodott; melynek következtésül, a' lengyel fő-hadsereg-is, 4 nap-ólta, szünteleni mozgásban van; és várhatni, hogy minden órán nagy esetek történének.

* A' varsói Híradó, máj. 16-dikáról, azt mondja egy utóírásban: "Ezen pillantásban terjed-el a' fővárosban, egy Postatiszt' hivatali tudósításán fekvő tudósítás, hogy Chrzanowski Gen. a' lub-

lini Vajdaságban jó-formán előre ment és együtt fogja a' dolgot a' zamosc-i vár-velledel, mely neki segittségére menven, Piaski és Ó-Zamosc közötti vidéken győzödelmes lett."

A' burkus Staats-Zeitung azt írja máj. 17-dikén: "Diebits Hadmarsal, úgyláttik, Ostrolenka-felé vonúl, hogy Polsknál a' Weichselen által menjen. Ere-nézve, egy erős lengyel szakasz, balról, Sierozk-felé megyen, a' hol máj. 15-dikén megverekedtek volna."

V a r s ó, máj. 16. — A' dwernicki sereg' vissza-vonulása után Gállitziába, nem lehetett Volhynia' határszéleit fenyegetéstelen hagyni. Elhatározta tehát magát a' Fővezér, hogy Zamosc-felé egy sereget küldjön. Ezen 3000 emberből álló szakasz' commandóját, a' Gen. Stáb' fejének, Chrzanowski Brigados Generálnak adta; kinek parantsolatja alatt Romarino és Skarzynski Ambrus állottak. Ezen sereg' legbizodalmasabb útja, mely a' fő-sereg' jobb szárnyán állott, volt a' Weichsel bal partja' hosszában, az austriai határszélig, 's azután Janow-on által, Zamoscha; hanem, a' hosszabb volt ez, melylyen a' Weichselen is kétszer kellett volna által-menni. Chrzanowski a' rövidet választotta. Kock-on ment ő által, a' hol 3-dikán az említett 158 fogott szerzette. Onnan, mendegélt ő az ellenséges sereg' közepette, mely a' lublini Palatinatusban, több 20,000-nél. Háromszor ütközött-meg azokkal győzödelmesen; 3 nap' 18 nagy mérföldet ment, Lubartow-on, Lencznán, Krasnystaw-on által, és 12-dikén délben megérkezett Zamosc előtt, a' hova még ő 800 fogjot is vitt!! Ez a' vitézi nyomulás a' muszka táboron keresztül sőt hosszára végig, minden jó lelkét eltöltött örömmel; kivált' hogy a' hónap' 10-dike-ólta semmi tudósítás nem jött ettől a' seregtől.

A' Varsói Státushíradó, máj. 17-dikéről, jelenti: "Egy estafette által, mely Zamoscából máj. 12-dikén, délutáni 2 órakor indult-el, az a' hivatali tudósítás érkezett, hogy Chrzanowski és Romarino Generálok, Zamosc várához közelítettek: minthogy már 800 fogój érkezett-meg, és a' tsata ó-Zamosc' vidékén még, tart; tehát Kryzinski Gen. elküldött 2 Tsapatot és 5 ágyút, hogy abban részt vegyen."

— Más tudósítások szerint, ez a' megnevezett két Gen., midőn Zamosc várához közelítettek volna, Ó-Zamoscnál sokat vesztek (Beobachter, 714-dik lap); de ennek apró környületeiről nem érkeztek még tudósítások: hanem, mégis úgy mondják, Romarino elvesztette volna annál egyik karját. — Így már nem is tapsolhatna ez a' szegény Frantzia a' lengyel nyelv' nem-tudása helyett. — Ugyanazon Journal mondja. "Stecki Lajos, ki a' wlodzimierz-i Kerületben a' volhyniai felkelést vezérelte, fogságba esett egy, Davidoff Generállal volt tsatában, s fél órával azután agyon lövettetett. — A' lithói felkelőket Zaluski Károly, a' krakói Univerzitás egykori Kúratorának az öttse, vezérli most; Gorecki Antal poéta a' Stábja' feje, és Zalewski Márton Gen. Intendens. — A' legfájdalmasabb kárunk közé tartozik Golenbiowski Sylvester vadász Major' halála, ki sok betsület-jelnek volt érdemese. — Tegnep-előtt érkezett-meg a' Lamarque frantzia Gen. Adjutánsa, Langermann Obester Varsóba.

Varsóból, máj. 24-dikéről érkezett tudósítások szerint, a' lengyel hadseregnek további elő-haladásoknál is Lomzán által Tykocyn-felé, nem esett valami fontos tsata. A' muszka tsászari gárdák Biastokának vették úttjokat, és a' Gielgud' Gen. lengyel osztájsa, elfoglalta volna Tykoczynt máj. 21-dikén. A' Varsóban

máj. 22-dikén elterjedt hír, hogy Skrzynecki Generalissimus Puliuskon által Praga-felé vissza vonult volna, nem bizonyosodott-be. Varsói Híradók szerint máj. 25-dikéről, a' Generaliss. főszállása Sniadowo-ban volt 25-dikán. — A' cholera tsaknem egészen megszűnt Varsóban: 24-dikén, tsak 9 beteg volt még, kik között 6 már gyógyulni kezdett a' cholera-ispotájban. Mindenféle meggyengült már ez a' betegség.

Máj. 29-dikéről szóló krakói Levelek szerint, Diebits Hadmarsal, a' Lengyelek' fő-erejeknek előre nyomulásokra az augustowo-i Vajdaságon keresztül, lithói határszélek-felé, megindult az ő' hadserege' derekával (grös), és, két szakaszban Granne-nél és Drohiczyn-nél, által ment a' Bug' jobb partjára, hogy a' gárdákkal egyesülve, a' Lengyelek' további előmeteljeknek ellene dolgozhasson. A' Diebits Gróf főszállása, máj. 23-dikán, Nurbán volt volna. Minden órány várhatni tehát ezen vidékeken fontos eseteket. Uminski Gen., kit a' Generaliss. Ostrolenkába-menetelével, Varsó' fedezésére hátra hagyott, a' varsói Híradók szerint, benyomult a' Muszkáktól elhagyott állásokba, Siedlce-nél.

A' legújabb Levelek Krakóból, máj. 30-dikáról, jelentik: "Éppen most jönnek tudósítások Varsóból, mellyek szerint az ütközet a' két fél sereg között Wysoki-Mazowiecki és Ostrolenka között, máj. 24-dikén, mindenféle elkezdődött, és 25- 's 26-dikán nagy tüzzel foljdogált. Kimeneteléről semmit-sem tudni még ezen pillantatig. Tsak azt jelentik a' fenttebbi tudósítások Varsóból, hogy Skrzynecki lengyel Fővezér' Ordonnance-Tisztjei, a' főváros' minden kirendelhető katonaságának parantsolatot hoztak azon pillantati elindulásra, Ostrolenka-felé.

MUSZKAORSZÁG

A' burkus Staats-Zeitung szerént, Rigából, máj. 12-dikéről, a' samogitai lázadás' letsilapítására elő-vett rendszabások, úgy-láttzik, tökéletesen elérik tzeljokat. A' rebellis-tsordák, oszoluak széjjel apránként. Húsvét-ólta, sok paraszt vissza tért honnyába, kiket erővel hajtottak a' felkelők közzé. Vóltak köztök 15 esztendősöknél ifjabbak, és 60 esztendősök. Átkozzák ezek a' hitetlen sugallásokat, mellyeknek ők áldozatjává lettek. Egyedülvaló Kerület még a' telsi, a' hol valamivel számosabb fegyveres csoportok vannak. — Leírja itt, apróra véve, igen hosszason a' felkelők' megvertetését, 's utól, Polangemből jött tudósítás szerént, a' máj. 15-dikai tsata' kimeneteléről így rekeszti-be tzikkejét: "A' mai nap' diadalmi, 1000 emberrel lévén dolog 5000 (rebellis) ellen, sok fegyver, 90 lántsa, egy nagy zászló, 20 pistol, 57 fogój, kik között 2 Tiszt. A' dorbiani insurgenseket, a' gyalogokat, vezérelte Jankiewicz, a' lovasokat pedig Gedroiz ifjú Hertzeg. A' Muszkák' részéről 12 embert megöltek, 26-ot megsebesítettek.

HORVÁTORSZÁG

A' Zagrabi politikai Híradó jelenti Szlúinból, máj. 14-dikén: "A' Bosnyákok' zabolátlan tsordái kik a' Porta ellen, mely mivelünk barátságos szerkezetben áll, engedetlenek, és formás zenebonába vannak, már a' múlt hónapban tolvajképpen megtámodták Bohachka határszéli falut; és, míg a' szanaszét lakó határszéli katonaság össze gyűlt, egynehány falutkifosztottak és porrá égettek; de azután erőssen vissza verettek és ennél-fogva 4 közzülök, elesett, 9 megsebesedett. — De ez a' fenyték nem sokat használt: mert ismét ezen hónap' kezdetén a' hírharangos Hassan Aga Petski, 4 tolvaj-

bandát beütetett egyszerre és távol egymáshoz fekvő helyeken az innetső katonahatárszélekre, járhatatlan szoros nyílásokon; mellyek közzül egy, 12 emberből álló csoport, a' tartományi birtok ellen vólt kirendelve. De hogy a' mi' figyelmünket tsak egy helyhez vonhassa, maga más oldalról 1000 emberrel Tersacz' vidékén, éppen a' mi' határszélünkön allott-fel. — De hogy szerentsére, a' Tiztség' derék politikai készüléteinél-fogva, az ő' fosztogató szándékáról már előre szorosan tudósítottunk; rendszabásokat is olyanokat tettek, hogy ezek a' veszettek, első által-lépésektől-fogva, a' mi' mérész Sereseink és járókelő oszlopaink által üzöbe-vétettek, mindenütt úgy megszorítottak, hogy tsak egy gonoszsgot, egy vitéz Veteranus hajlékán próbáltak-meg, de az ő' ritka ellentállása és az ez által lett lárma miatt, ezsem vihették-végre, és minden préda nélkül, már a' hónap' 11-dikén, az ő' vatzkokig vissza verettek. Elvitték-é magokkal az ő' holtjaikat és sebeseiket; tülfelé, vagy az elsőket a' végtelen nagy erdőkben valahol elásták, — e' még bizonytalan. A' mi' kezünkbe esett kettő a' legveszedelmesebb gonosztévők közzül, tökéletesen egészségesek, és 1 megsebesedve; kiket mind-a' -hármata a' büntető Törvénszékeak adták által.

LEVÉL HELLYETT

Azon tisztelt Jóakaró Uraságoknak, kik a' Híradó' folytatását, sok-féle okonál-fogva, hazafijúi buzgósággal és erőssen sürgetik, lehetetlenségnél egyébhel nem felelhet a' Redactio: de ellenben reményli, sőt sejdítette-is, hogy lesznek a' kik a' dolgot magokra vállalják; sőt munkás lessz benne a' Redactio, a' meny nyiben a' dolog' organisatiója ötet illeteti, hogy ez a' szünet ne soká tartson.